YENİ PARTİ
T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 4 Kasım 2026
Sayı: 1619

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA - 52535

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ulaş KARASU
Sivas Milletvekili

Sivas ili Kangal ilçesi sınırları içerisinde Koç Holding iştiraki Demir Export A.Ş. tarafından işletilen Bakırtepe Altın Madeni için 7 milyar 123 milyon TL yatırım bedelli yeni bir kapasite artışı projesinin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci başlatılmıştır. Projeyle mevcut 1.065 hektarlık ÇED alanının 1.778 hektara çıkarılması, yıllık cevher üretiminin 2,45 milyon tondan 4,5 milyon tona, cevher işleme kapasitesinin ise yıllık 5,5 milyon tona yükseltilmesi planlanmaktadır. Ayrıca mevcut yığın liç alanlarına yeni alanlar eklenmesi, kırma-eleme tesislerinin genişletilmesi ve yeni bir demir ocağının kurulması öngörülmektedir.

Söz konusu proje, yalnızca bir kapasite artışı değil, bölgedeki madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerini daha geniş bir alana taşıyabilecek yeni bir süreçtir. Nitekim geçmiş yıllarda Bakırtepe Altın Madeni hakkında açılan davalarda ÇED raporlarının yetersizliği, jeolojik ve hidrojeolojik riskler, su kaynaklarının korunması ve arkeolojik alanların etkilenmesi gibi konular yargı süreçlerine taşınmıştır. Danıştay 6. Dairesinin 2023/1717 E. ve 2023/6435 K. sayılı kararında Kalkım Balıklı Kaplıcası'nın su sisteminin korunması ve Molla Deresi'nin madencilik faaliyetlerinden etkilenmemesi için ayrıntılı bilimsel inceleme ve önlemlere ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

Bu yıl içinde basına yansıyan haberlerde Pınargözü köyündeki derenin kuruduğu, köylülerin tarımsal üretimlerinin olumsuz etkilendiği ve su kaynaklarının debisinde azalma yaşandığı iddiaları gündeme gelmiştir. Yine Çetinkaya ve Kalkım köylerinin içme sularında madencilik faaliyetleri kapsamındaki patlatmalar sonrasında debi azalması, renk ve bulanıklık değişimi tespit edildiğine ilişkin resmi başvurular da kamuoyuna yansımıştır. Bu gelişmeler ortadayken aynı bölgede yeni ocaklar açılması, siyanürlü yığın liç alanlarının genişletilmesi ve üretim kapasitesinin artırılması planlanmaktadır. Anayasa'nın 56'ncı maddesiyle güvence altına alınan sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı ve Bakanlığınızın çevrenin korunmasına ilişkin görev ve sorumlulukları dikkate alınarak aşağıdaki soruların cevaplandırılması gerekmektedir. Bu çerçevede;

1. Bakırtepe Altın Madeni'nin kapasite artışı projesi için hazırlanan ÇED başvuru dosyası Bakanlığınıza hangi tarihte sunulmuştur? Dosyanın incelenmesinde hangi kurum ve kuruluşlardan görüş alınmıştır?
2. Proje kapsamında mevcut 1.065 hektarlık alanın 1.778 hektara çıkarılması planlanırken, Eğricek, Elkondu, Pınargözü ve Kalkım köyleri ile Kınalar ve Kayapınar mezralarının içme suyu, tarımsal sulama, hayvancılık ve mera alanları üzerindeki etkiler hangi bilimsel çalışmalarla değerlendirilmiştir? Değerlendirilmiş ise sonuçları nelerdir?
3. Mevcut yığın liç depolama hacminin yaklaşık 11 milyon metreküpten 36 milyon metreküpün üzerine çıkarılacağı yönündeki bilgiler doğru mudur? Doğru ise yeni liç alanlarının toplam depolama kapasitesi, kullanılacak siyanür miktarı ve siyanür konsantrasyonları ne kadardır? Bu alanların geçirimsizlik sistemleri hangi bağımsız teknik incelemelerle güvence altına alınacaktır?
4. Madencilik faaliyetlerinin başlamasından bu yana bölgede bulunan Han Deresi, Yoncalık Deresi, Çalın Deresi ve Molla Deresi'nin debilerinde, su kalitesinde ve mevsimsel akış rejimlerinde herhangi bir değişiklik tespit edilmiş midir? Bu derelere ilişkin geçmiş yıllara ait ölçüm ve analiz sonuçları nelerdir?
5. Çevre köylerdeki derelerin kuruduğu, köylülerin tarımsal sulama imkanlarının ortadan kalktığına ilişkin basına da yansıyan iddialar hakkında Bakanlığınızca herhangi bir inceleme veya denetim yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları nelerdir?

6. Çetinkaya ve Kalkım köyü muhtarlıklarının içme sularında debi azalması, renk ve bulanıklık değişimi yaşandığına ilişkin başvuruları üzerine Sivas İl Özel İdaresi tarafından tespit edildiği bildirilen bulgular Bakanlığınızın kayıtlarına geçmiş midir? Bu bulgular üzerine Bakanlığınızca bağımsız hidrojeolojik inceleme ve su analizleri yaptırılmış mıdır?
7. Danıştay 6. Dairesinin 2023/1717 E. ve 2023/6435 K. sayılı kararında Kalkım Balıklı Kaplıcası'nın su sisteminin korunması ve Molla Deresi'nin madencilik faaliyetlerinden etkilenmemesi için ayrıntılı bilimsel inceleme ve önlemler gerektiğine ilişkin değerlendirmeler bulunmaktadır. Bu değerlendirmeler doğrultusunda hangi çalışmalar yapılmıştır? Söz konusu önlemlerin sahada uygulanıp uygulanmadığı denetlenmiş midir?
8. Danıştay 4. Dairesinin 2025/1431 E. ve 2025/3391 K. sayılı kararında karşı oy kullanan üyelerin su kaynaklarına etkileri, Molla Deresi'nin akışının kesilmesi ihtimali ve yığın liç alanında kayma iddialarının ayrıntılı incelenmesi gerektiğine ilişkin değerlendirmeleri Bakanlığınızca dikkate alınmış mıdır? Bu konularda yeni bir teknik inceleme yapılmış mıdır?
9. Bakırtepe Altın Madeni'nin faaliyete başladığı tarihten bugüne kadar siyanür veya siyanürlü çözelti sızıntısı, atık depolama alanlarında geçirimsizlik sorunu, liç sahalarında kayma, yeraltı veya yüzey sularında ağır metal kirliliği ya da mevzuata aykırı atık deşarjı tespit edilmiş midir? Edilmişse hangi tarihlerde, hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
10. Proje alanının yaklaşık 270 metre yakınında bulunduğu belirtilen birinci derece arkeolojik sit alanı Molladeresi Höyüğü ile bölgenin kültürel mirası ve Bakırtepe ziyaret alanının korunması için hangi kurumların görüşü alınmıştır? Yeni proje kapsamında bu alanlara yönelik ilave koruma tedbirleri nelerdir?
11. ÇED sürecinin başlatılmasıyla birlikte halkın katılım toplantısının 11 Kasım 2026 tarihinde yapılacağı açıklanmıştır. Bölge halkının, köy muhtarlıklarının ve ilgili meslek odalarının itiraz ve görüşlerinin değerlendirilmesi için hangi mekanizmalar işletilecektir? Toplantıda dile getirilecek itirazlar nihai ÇED raporuna hangi usulle yansıtılacaktır?
12. Bakanlığınızın Bakırtepe Altın Madeni'ne ilişkin son yıllarda gerçekleştirdiği denetimlerin tarihleri, kapsamı ve sonuçları nelerdir? Denetimlerde tespit edilen çevre mevzuatına aykırılıklar, uygulanan idari para cezaları, faaliyet durdurma kararları ve diğer yaptırımlar nelerdir?
13. Mevcut işletmenin su kaynakları ve tarımsal üretim üzerindeki etkilerine ilişkin iddialar bağımsız ve güncel bilimsel çalışmalarla açıklığa kavuşturulmadan, yeni kapasite artışına ilişkin ÇED sürecinde karar verilmesinin önüne geçilmesi ve gerekli görülmesi halinde mevcut faaliyetlerin durdurulması yönünde bir değerlendirme yapılacak mıdır? Bölge halkının içme ve sulama suyu hakkının güvence altına alınması için Bakanlığınızın somut bir eylem planı bulunmakta mıdır? Bulunuyor ise içeriği nedir?
14. Bakırtepe Altın Madeni'nin mevcut faaliyetleri ve planlanan kapasite artışının, bölgedeki tarımsal üretim, hayvancılık faaliyetleri, meralar ve yeraltı suyu rezervleri üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca kapsamlı bir etki analizi yapılmış mıdır? Madencilik faaliyetlerinin yeraltı su seviyelerinde düşüşe, su kalitesinde bozulmaya ve tarımsal sulama imkânlarının azalmasına yol açma ihtimali araştırılmış mıdır? Bölgedeki çiftçilerin, hayvan yetiştiricilerinin ve köylülerin geçim kaynaklarının zarar görmemesi için hangi somut önlemler alınacaktır?